

«Ο Γυάλινος Κόσμος»

*Μια εύθραυστη
ισορροπία ανάμεσα
στη μνήμη και
την αφήγηση. Ένα
σκηνικό τοπίο που
συμπορεύεται με
τις διακυμάνσεις
της ψυχής στις ακτές
του χρόνου*

Της Κ. ΡΑΦΙΑΝΑΚΗ

Η αχλύ του χρόνου, κάτι ανάμεσα σε ό,τι εξιδανικεύει ή αποποιείται η μνήμη, αυτό που επιλέγει να προβάλλει ή να αφανίσει ο αφηγητής, αποτελεί την ψίχα του «Γυάλινου Κόσμου» του Τ. Ουίλλιαμς.

Το συγκεκριμένο θεατρικό έργο γράφτηκε το 1943 όταν ο Ουίλλιαμς ήταν μόλις 32 χρονών. Δύο χρόνια αργότερα το 1945 «Ο Γυάλινος Κόσμος» ανέβηκε στη Νέα Υόρκη και έφτασε το ρεκόρ των 561 παραστάσεων. Περ' από το γεγονός ότι ο «Γυάλινος Κόσμος» αποτελεί ένα καθαρά αυτοβιογραφικό έργο όπου ο Τομ - αφηγητής και πρωταγωνιστής είναι ο ίδιος ο Ουίλλιαμς, η Αμάντα η μητέρα του και η Λώρα η αδελφή του ενώ η πλοκή διανθίζεται και από κάποιον φίλο του Τομ, τον Τζιμ τον οποίο η μάνα θα 'θελε να τον δει ως σύζυγο της ανάπηρης κόρης της, η δημιουργική γραφή του Ουίλλιαμς έχει καταφέρει να διατηρήσει ανάμεσα από τις γραμμές του κειμένου μια αλάνθαστη κατάδυση ψυχής παλαισιωμένη από τη θαμπάδα ενός φευγάτου ονείρου.

Η ανάγνωση του συγκεκριμένου έργου θα πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη τον καθοριστικό ρόλο του αφηγητή. Το βλέμμα της μνήμης

και της αναπόλησής του που τροφοδοτεί το υλικό της πλοκής. Καθώς επίσης και τις τύχει μαζί με τις ενοχές μιας αυτοβιογραφικής εξομολόγησης η οποία παίρνει σάρκα και οστά πάνω στο θεατρικό σανίδι. Στην προκειμένη περίπτωση ο θεατρικός χώρος αποτελεί τον τόπο και χώρο εστίασης της επιβολής του συγγραφικού βλέμματος -διά μέσου του αφηγητή- στα γεγονότα και στις καταστάσεις. Ο αναγνώστης ή ο θεατής οδηγείται στην ουσία της πλοκής μεσ' από τα όσα λέει και θέλει να αναπολήσει και να θυμηθεί ο αφηγητής, ο Τομ, για την οικογένειά του, την μητέρα του, Αμάντα καθώς και για την αδελφή του, Λώρα.

Μεσ' από μία λυρική, ποιητική, συναισθηματικά φορτισμένη αφήγηση, ξεπροβάλλει το διαμέριμα της οικογένειας. Εκεί όπου οι καθημερινές στιγμές διαβίωσης τριών ανθρώπων μεγεθύνονται από την ποίηση του Ουίλλιαμς και αναπλάθονται από την ψυχαναλυτική ικανότητα της γραφής του. Η Αμάντα, η μητέρα, προσπαθεί να παντρεύσει την ανάπηρη κόρη της μ' ένα φίλο του γιου της. Ζει με τις αναμνήσεις της νεότητάς της, τότε που είχε ερωτικές κατακτήσεις συγχωνεύοντας τη μνήμη της με τις επιταγές μιας σκληρής πραγματικότητας. Η κόρη, η Λώρα, της οποίας η αναπηρία στο πόδι την

έχει αποκόψει από την πραγματικότητα επιδρώντας δραστικά και τραυματικά στον ψυχισμό της, στηρίζει τη λεπτή, εύθραυστη ισορροπία της στα γυάλινα ζωάκια της συλλογής της. Ο Τομ, ο αδελφός, με όλη την ορμή και τη δημιουργικότητα της νιότης διεκδικεί μια καθαρή, ασυννέφιαστη, ανεμπόδιστη ζωή, δραπετεύοντας στον κινηματογράφο ως παρατηρητής της ζωής των άλλων μέχρι να τραπεί σε φυγή μακριά από το τέλμα και τα στεγανά μιας μίζερης πραγματικότητας χωρίς διεξόδους.

Στο θέατρο «Μεταξουργείο» και σε μια συμπαραγωγή με το ΔΗΠΕΘΕ Βόλου το κείμενο του «Γυάλινου Κόσμου» μεταγράφεται στην ελληνική γλώσσα άρτια από την αρκετά καλή μετάφραση του Ερρίκου Μπελιέ σκιαγραφώντας την πολλαπλότητα των ψυχικών διακυμάνσεων και μεταπτώσεων των χαρακτήρων. Ο Ν. Bradic ο οποίος έχει διευθύνει το Εθνικό Θέατρο του Βελιγραδίου καθώς και το Δραματικό Θέατρο της ίδιας πόλης, υπογράφοντας σκηνοθετικά την παράσταση, επιτυγχάνει να διατυπώσει την ποίηση, τον λυρισμό και την ψυχαναγκαστική συμβίωση που ενώνει τους χαρακτήρες του Ουίλλιαμς στο συγκεκριμένο έργο υπογραμμίζοντας παράλληλα τις διαφυγές και τις ιδιαιτερότητες του κάθε χαρακτήρα σε

αρμονική σύζευξη τόπου και χρόνου.

Η σκηνογραφική λύση του Α. Κηλαπδόνη σε συνδυασμό με τα κοστούμια εποχής του Κώστα Βελινόπουλου ικονογραφούν παραστατικά τη μελαγχολική ατμόσφαιρα του διαμερίσματος της οικογένειας. Ο σκηνογράφος ο οποίος επενδύει μουσικά το έργο εντείνει την πιεστική διάθεση της γραφής ανάμεικτης με μια αίσθηση ματαιότητας η οποία χρωματίζεται με τις φωτισκισίες του Αντώνη Παναγιωτόπουλου.

Η Γιοσεμί Κηλαπδόνη είναι το ατού της παράστασης. Εφάπτεται απόλυτα με τη Λώρα. Ενσωματώνει την εύθραυστη, ψυχική, ισορροπία, τον υποδόριο ερωτισμό μιας νέας γυναίκας που διψάει να ζήσει, φορτίζοντας την αδυναμία της με μια χειμωρώδη, ιψοπλιστική τρυφερότητα επικεντρωμένη στη γυάλινη συλλογή της. Αποκαλυπτικοί στους αντίστοιχους ρόλους τους οι: Αλμπέρτο Φάις (Τομ) και Γιώργος Χρυσοστόμου (Τζιμ). Η Άννα Βαγενά, καταξιωμένη ηθοποιός, προσέγγισε την Αμάντα με μια μεσογειακή εξωστρέφεια στις κινήσεις και στις χειρονομίες, αταίριαστη με τις συγγραφικές προδιαγραφές του χαρακτήρα. Ένα πιο υπαινικτικό παίξιμο, νομίζω ότι θα ταίριαζε καλύτερα. Μια προσεγμένη και ενδιαφέρουσα παράσταση.